

PALMPASEN

HOSANNA

DATUM	28 maart 2021
VOORGANGER	Erik Borgman
EERSTE LEZING	Marcus 11, 1 - 2. 7 - 10
EVANGELIE	Marcus 14, 1 - 11

OVERWEGING

1.

Elk jaar op Palmzondag bekruipt dezelfde vraag mij: beseffen wij wel wat wij doen? Beseft de kerk wel wat zij doet, beseft ik wel wat ik doe? Is het wel ooit begrepen? De verhalen die wij lezen en de handelingen die wij stellen zitten boordevol paradoxen. Een koning die geen koning is, maar zo juist koning is. Toejuichen dat geen toejuichen blijkt, maar een dodelijke val, maar als de val lijkt dicht te klappen, blijkt het net gescheurd en de vogel gevlogen, de steen weggerold en zelfs de grens tussen dood en leven poreus. De verschrikkingen van een mens die wordt doodgemarteld, getergd tot Hij niet meer kan en niets aan hem nog gaaf en heel is en die zelfs zijn God lijkt te zijn kwijtgeraakt, blijkt er een teken van dat Hij onlosmakelijk verbonden is met Diegene waarboven niet alleen niets is, maar waarboven ook niets gedacht kan worden.

Het is misschien ook niet te begrijpen, maar zouden we *dat* dan niet beter moeten begrijpen: dat hier iets gebeurt dat zich niet laat begrijpen, maar dat een geheim is dat jou grijpt, waaraan je je moet toevertrouwen, met alle weerbarstigheid die eraan kleeft.

2.

Als Jezus zegt over de vrouw die zijn voeten met te dure balsem zalft, dat waar ook maar ter wereld verteld zal worden over wat Hij heeft gedaan en gezegd, ter herinnering aan haar verteld zal worden wat zij heeft gedaan, dan lijkt dit de boodschap. Zij zag het weerbarstige grootse dat was begonnen zich te voltrekken en alles wat zij heeft, verbindt zij met dat grootse. Dat is toch nergens goed voor, zeggen Jezus' leerlingen. Inderdaad, dat is nergens goed voor. Dat is in zichzelf goed. *Don't just do something, stand there*, zei de Amerikaanse jezuïet en vredesactivist Daniel Berrigan (1921-2016) die in de jaren zestig van de vorige eeuw op geruchtmakende wijze tegen de oorlog in Vietnam protesteerde. Hij keerde daarmee de gebruikelijke oproep om: sta daar niet zo, doe iets. Neen, doe niet zomaar iets, sta ervoor. Sta erbij stil en zie onder ogen wat er gebeurt. Geef het minstens die eer!

Dat met alle weerbarstigheid die eraan kleeft dood en leven, moord en opstanding, verraad en trouw innig verbonden zijn. Niet dat het een hetzelfde zou zijn als het ander, maar dat

ze niet zonder elkaar verkrijgbaar zijn. Trouw bestaat als verzet tegen verraad, opstanding als correctie op moord, leven wordt geboren uit de dood, valt er steeds weer in terug, maar veert weer op. Dat is het geheim waaraan we ons deze Palmzondag toevertrouwen, door dat Palmtakje aan te nemen. Daarmee halen we Jezus binnen als de koning over ons leven, zalven wij hem met het oog op zijn begrafenis die zijn kroning is, met het oog op zijn kruisiging die zijn troonsbestijging is. De wonden waaraan Hij bezwijkt, zoals we de komende week zullen gedenken, die wonden zijn de edelstenen op zijn staatsiegewaad. Dat is de betekenis van het feit dat we op de Paaskaars zijn wonden verbeelden met wierookkorrels, wierook dat het symbool is van gebeden die opstijgen tot voor Gods aangezicht. Jezus' leven en sterven is als een ultiem gebed dat recht omhoog naar God opstijgt en dat de band tussen God en ons onverbreekbaar maakt. Als gedode is Hij onze verbinding met de levende God, omdat Hij zo het geweld en de dood die ons onlosmakelijk aankleven niet negeert, maar aan God opdraagt en zo God indraagt.

Als dit een beetje logisch dreigt te gaan klinken, dan moet ik mij haasten om erbij te zeggen: ik begrijp het niet, maar ik weet zeker dat het waar is, waar *moet* zijn. Zoals die andere naamloze waarover we hoorde, de centurio die Jezus ziet sterven, die zegt: 'Deze man was de Zoon van God'. Hij kan onmogelijk geweten hebben wat hij zei: het is buitengewoon onwaarschijnlijk dat hij op de hoogte was van wat de Bijbel verhaalt over de God van Israël die het lijden ziet, het klagen hoort en die bevrijdt, en van hoe de Psalmen spreken over Zoon van God. Hij kan niet geweten hebben wat hij zei, maar hij had gelijk. Hij zag een mens sterven in ten hemel schreiend Godverlatenheid en daarin, in die Godverlatenheid was God aanwezig. Op een ongekende manier.

3.

'Het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën', lezen wij. De scheiding tussen God en niet-God, tussen heilig en profaan, tussen hoog en laag, tussen goed en kwaad, tussen dood en leven wordt ongedaan gemaakt. Let wel: niet het onderscheid, de scheiding. Het heilige is voortaan middenin het profane te vinden, het hoge onder het lage, het goede tussen het kwade, het leven middenin de dood. Dat is lastig, want het betekent dat we nooit meer kunnen zeggen dat het profane en het lage, het kwade en de dood ons niet aangaan. Het is pijnlijk en angstaanjagend, want het betekent dat we nergens aan de confrontatie met dood en kwaad kunnen ontsnappen. Maar het is bevrijdend en verlossend, want we zijn nooit meer buiten Gods bereik en als God voor ons is, wie zou dan tegen ons zijn.

De geschiedenissen waarin we ons de komende week opnieuw kunnen laten onderdompelen, brengen ons voor ogen dat middenin het verraad het levende brood van de zelfgave wordt gebroken. Dat te midden van het cynisme van de macht die mensen als dingen behandelt, en dingen als afval, de trouw van de liefde doorzet. Dat waar elke mogelijkheid tot verzet in geweld en bloed wordt gesmoord er de onmogelijkheid blijft zich hierbij neer te leggen. Dat waar alles doodloopt het graf opengaat en er perspectief verschijnt. Overal kan God daarom gediend worden 'in geest en waarheid', zoals Jezus in het Johannesevangelie zegt (Johannes 4,23-24). Tenminste, als wij bereid zijn als een graankorrel in de aarde te vallen en onze zekerheden en onze angst voor het onbekende te laten sterven zodat ze in de situatie waarin we ons blijken te bevinden opnieuw kunnen verschijnen, opnieuw vorm kunnen krijgen.

4.

Dat symboliseren de palmtakjes van deze zondag: dat we verwachten, dat we uitzien, 'meer dan wachters uitzien naar de morgen' (Psalm 130,6). Dat we weten dat we met lege handen staan, maar dat we ook weten dat ons dat geen angst hoeft aan te jagen. Dat ook als de duisternis ons

lijkt op te slokken wij niet bang hoeven te zijn, want zelfs in de duisternis schijnt Gods licht. Dat als de dood onze enige toekomst lijkt God zich ook daar een God van levenden zal tonen en niet van doden.

Juist in deze coronatijd ben ik mij weer scherp gaan realiseren hoe bijzonder het is eucharistie te kunnen vieren en te horen: 'dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed.' Hier in jouw handen, hier in jouw mond, hier in jouw lijf ben ik er voor jou. Als dat toch waar is dan zijn er inderdaad geen grenzen. Waar zouden wij dan nog bang voor zijn? Hosanna, gezegend die komt in de naam van de Heer!